

سرزمین غارهای چندمیلیون ساله

۴۰۰ هزار سال قدمت، غار قلعه کُرد را به یکی از قدیمی‌ترین سکونتگاه‌های بشر تبدیل کرده‌است

غار ولی

این غار در ۵ کیلومتری جنوب غربی روستای گشنه رود و در ارتفاع ۱۶۲۰ متری از سطح دریا واقع شده است. قدمت این غار به دوران اولیه زمین‌شناسی (۲۵۰ میلیون سال پیش) بازمی‌گردد و از نوع غارهای مرطوب است. متأسفانه به دلیل دسترسی آسان، بخش‌هایی از این غار دچار تخریب شده است که شامل تالار اصلی و چند تالار فرعی با ارتفاع ۲۰ متر است و شواهدی از زندگی انسان در گذشته در آنها یافت شده است.

غار سفیدآب

در بخش رودبار الموت و در ۴۵ کیلومتری شمال شرق قزوین، در دل کوه چشمه سفید قرار دارد. این غار که در ارتفاع ۲۴۰۰ متری واقع است، از غارهای آهکی با راهرویی ۸۰ متری و حوضچه آب در انتهای آن است. غار سفیدآب زیستگاه خفاش‌ها و دیگر جانداران است و قدمت آن به حدود ۲۵۰ تا ۲۹۰ میلیون سال پیش می‌رسد.

عباس‌آباد

در ۸۴ کیلومتر ۸۴ جاده قزوین-همدان واقع شده و دارای ۲ دهانه است که یکی از آنها ۱۶۰ متر طول دارد. این غار محل زندگی خفاش‌هاست و در داخل آن بقایای سفال‌های شکسته انسان‌ها یافت شده که نشان از سکونت در این غار در گذشته دارد.

غار یخی انگول

در ۴۰ کیلومتری شمال غرب قزوین و در ارتفاع ۱۹۷۲ متری واقع شده است. ویژگی برجسته آن سرمای شدید داخل غار به خاطر وجود یخ‌های فراوان در دیواره‌ها و کف آن است. دسترسی به این غار دشوار است و قدمت آن به دوران دوم زمین‌شناسی بازمی‌گردد.

غار حاجت‌خانه آکوجان

این غار در دامنه کوه‌های نزدیک روستای آکوجان و در ناحیه رشکین پره رودبار قرار دارد. در داخل غار نقاشی‌ها و کنده‌کاری‌های تاریخی دیده می‌شود و مردم محلی اغلب شب‌های جمعه برای عبادت به آنجا می‌روند.

برجسته شناخته می‌شود. برای تعیین قدمت دقیق مواد فرهنگی و کشفیات غار، روش‌های سن‌سنجی مدرن از جمله تشدید چرخش الکترون (ESR) و اورانیوم/توریم به کار گرفته شد. نتایج مقدماتی نشان می‌دهند که نهشته‌های فرهنگی این غار بیش از ۴۰۰ هزار سال قدمت دارند که این سن، غار قلعه کُرد را به قدیمی‌ترین سکونتگاه بشر در ایران تبدیل کرده است.

علاوه بر انسان نئاندرتال، شواهدی از حضور انسان‌های هایدلبرگ یا احتمالاً انواع دیگر انسان‌های راست قامت در این غار یافت شده است. همچنین بقایای جانورانی به دست آمده کشف شده که شامل ۲ نوع اسب منقرض شده، گوزن، خرس قهوه‌ای و کرگدن هستند. یافته‌ها حاکی از آن‌اند که انسان نئاندرتال در این منطقه حدود ۲۵۰ هزار تا ۴۰ هزار سال پیش زندگی می‌کرده و در گروه‌های کوچک به شکار می‌پرداخته است. این انسان‌ها از نظر ساختار بدنی شباهت زیادی به انسان‌های امروزی داشته‌اند؛ اما در برخی جنبه‌های ظاهری و رفتاری تفاوت‌هایی نیز داشته‌اند. استان قزوین یکی از مناطق غنی از غارهای طبیعی و تاریخی است که در دل کوه‌های البرز، خرقان و رامند قرار دارد. این غارها از جاذبه‌های طبیعی برجسته‌ای هستند که به‌ویژه برای علاقه‌مندان به غارگردی و طبیعت‌گردی جذابیت دارند.

غار کردآوج در دهستان حصار از توابع شهر آبگرم قرار دارد و به‌عنوان یکی از غارهای خطرناک ایران شناخته می‌شود. برای ورود به این غار باید از دهانه آن عبور کنید و از ارتفاع ۱۲ متری فرود بیایید. در داخل غار تالاری بزرگ و دالان‌هایی فراوان وجود دارد که گذر از آنها نیازمند تجهیزات غارنوردی و تجربه مناسب است. کاوش‌های باستان‌شناسی در غار قلعه کُرد آوج، یکی از مهم‌ترین محوطه‌های پارینه‌سنگی ایران، به تازگی وارد فصل سوم خود شده است. این غار که در استان قزوین و در نزدیکی شهر آوج قرار دارد، یکی از قدیمی‌ترین سکونتگاه‌های انسان در ایران شناخته می‌شود. از دستاوردهای مهم این کاوش‌ها کشف دندان شیری یک کودک انسان نئاندرتال با قدمت ۱۵۵ هزار سال است که اکنون در موزه قزوین در معرض نمایش قرار دارد.

کاوش‌ها در این غار توسط تیم مشترک ایران و فرانسه به سرپرستی حامد وحدتی‌نسب از دانشگاه تربیت مدرس و ژیل بریون از موزه انسان‌شناسی پاریس در حال انجام است. نخستین و دومین فصل کاوش در این غار در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ صورت گرفت که در آن زمان بیشتر صرف پاکسازی گودال‌های ناشی از حفاری‌های غیرمجاز شد. در این دوران کاوشگران موفق به کشف دندان کودک انسان نئاندرتال شدند که به‌عنوان یکی از یافته‌های